

2011

FOLAC

Ingegerd Akselsson Le
Douaron

FOLKHÖGSKOLAN OCH MEDBORGARNA

I ABF-huset i Stockholm samlades den 2 december 2011 samlades 70 rektorer, lärare och två studerande från 46 folkhögskolor samt några representanter från några organisationer till en konferens för att utbyta erfarenheter om lärande för aktivt medborgarskap inom projektet Medborgarna i EU, som pågått sedan maj 2011, med tre EU-frågor som teman. Konferensen inleddes kvällen före med en gemensam middag.

Innehåll

	Sidan
1. Om projektet	3
Teman, mål, syfte och målgrupp	3
2. Har projektet uppfyllt sina mål?	4
3. Har syftet med projektet uppfyllts?	5
4. Teman	4
5. Målgrupper	6
6. Reflektioner	7
Genomförande, kvalitet, ekonomi	
7. Projektets genomförande	7
- Inledning, seminarier, avslutning, utställning och fair-trade	
8. Kvalitetssäkring	9
- I planeringsfasen och på konferensen	
9. Övriga kommentarer om projektet	10
10. Ekonomisk rapport	10
11. Kommentarer till den ekonomiska rapporten	11
12. Vad händer med erfarenheterna från projektet?	11
13. Godkännande av firmatecknare	12
Bilagor	13

Folkhögskolan och medborgarna

1. Projektet

Projektnamn: **Folkhögskolan och medborgarna**

Organisation: FOLAC, Folkbildning – Learning for Active Citizenship har ansökt om projektmedel tillsammans med 58 folkhögskolor - se bilaga

Projektsamordnare: Ingegerd Akselsson Le Douaron

E-post: ingegerd.akselsson.le.douaron@folkbildning.net

Telefon: 08 412 48 92

Mål, syfte och målgrupp

Mål

1. En konferens för samordnare i projektet *Medborgarna i EU* med de teman som finns i projektet och med fokus på vad och hur man kan arbeta med medborgarfrågor
2. 80 deltagare på konferensen, minst en från varje i projektet *Medborgarna i EU* medverkande folkhögskola
3. Kunskaperna bland personal på folkhögskolorna om EU-frågor ska öka (utvärderas i samband med konferensen).
4. Kunskaperna om hur man kan arbeta med medborgar- och demokratifrågor både inom folkhögskolorna och genom utåtriktade aktiviteter ska öka (utvärderas i samband med konferensen).

Syfte

Projektet ska bidra till

- att stärka och stimulera folkbildare på folkhögskolor som arbetar med medborgarfrågor på lokal, nationell, EU-nivå och på global nivå både inom folkhögskolan och i utåtriktade aktiviteter.
- att stärka folkbildningens förmåga att genomföra sitt demokratiska uppdrag genom att samla och sprida goda exempel med inriktning på vad och hur man kan arbeta med medborgar- och demokratifrågor.
- att samla goda exempel som kan användas både inom den svenska folkbildningen och inom EU.

Målgrupp

Samordnare (rektorer och lärare) på folkhögskolor som medverkar i projektet *Medborgarna i EU* samt andra intresserade som arbetar med lärande för aktivt medborgarskap inom folkbildningen.

2. Har projektet uppnått sina mål?

Mål 1: Uppnått

En konferens för samordnare (lärare och rektorer) i projektet *Medborgarna i EU*, lärare samt några särskilt inbjudna från Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, Svenska Folkhögskolans

Folkhögskolan och medborgarna

Läraryrskombund, Folkbildningsrådet och FOLAC genomfördes den 2 december i ABF-huset, Sveavägen, Stockholm. Konferensen inleddes med social samvaro och middag för konferensdeltagarna i Folkbildningsrådets lokaler.

Mål 2: Delvis uppnått

58 folkhögskolor anmälde sig i september 2011 som medverkande i projektet. Av dessa anmälda var samtliga medverkande i projektet *Medborgarna i EU*.

I konferensen deltog representanter från 46 folkhögskolor, därav var 44 folkhögskolor medverkande i projektet *Medborgarna i EU* (två systerfolkhögskolor representerades av en deltagare). De två som deltog i konferensen men inte medverkat i projektet *Medborgarna i EU* i år hade medverkat i tidigare medborgarprojekt.

Konferensen samlade totalt 70 deltagare.

Mål 3: Uppnått

I en enkel enkät som fylldes i samband med avslutningen av konferensen svarade majoriteten, 59 % med 44 svarande, att deras kunskaper ökat i hög eller mycket hög grad under hösten 2011. Detta innefattar även de aktiviteter inom projektet *Medborgarna i EU* som skolorna genomfört under hösten.

Mål 4: Uppnått

Samtliga av de som deltog i konferensen och svarade på enkäten tyckte att konferensen var givande i mycket hög eller i hög grad (46 svar).

3. Har syftet med projektet uppnåtts?

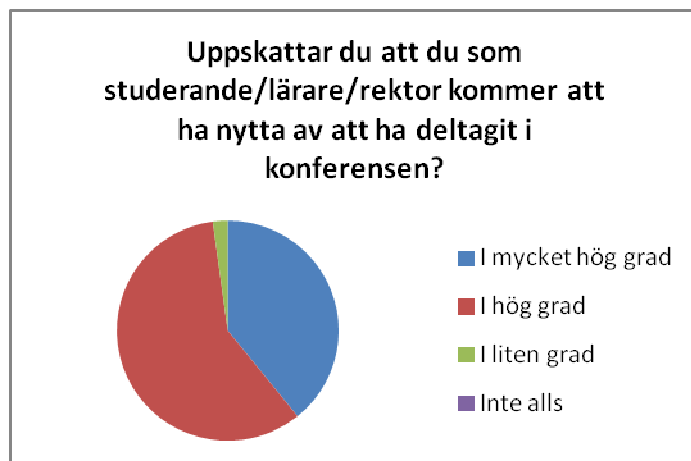
Uppnått

Konferensen har tagit fram en mängd konkreta förslag på hur man kan arbeta med medborgar- och demokratifrågor. Dessa finns dokumenterade, än så länge på anteckningsblock, blädderblockspapper och post-it lappar och kommer att redovisas senare. En gemensam nämnare på konferensen var att samtidigt som det är viktigt för många folkhögskolestuderande att känna sig trygga och sedda, skapar

Folkhögskolan och medborgarna

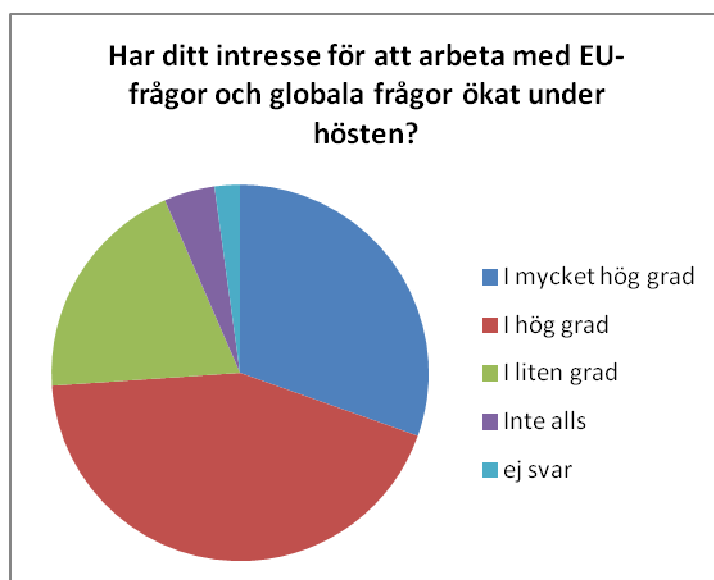
samverkan mellan folkhögskolan och andra aktörer i samhället nya möten på nya arenor som ger nya impulser och deltagarna möjligheter att pröva olika aktiviteter för att uppnå inflytande.

Majoriteten av de som svarade på enkäten uppskattade att de kommer att ha nytta av att ha deltagit i konferensen, i sina roller som lärare och skolledare och i något fall som deltagare (46 svar).

Konferensen dokumenterades även på film med intervjuer med konferensdeltagare om betydelsen av EU-projekten och konferensen. Filmen finns tillgänglig på Folkbildningsnätets Pedagogiska resurser: <http://www.resurs.folkbildning.net/resurser/amnen/samhalle/eu--europeiska-unionen/folkhogskolan-och-eu/>

73 % av de som svarade på enkäten (46 svarande) uppgav att deras intresse för att arbeta med EU-frågor och globala frågor ökat i mycket eller hög grad under hösten 2011.

4. Teman

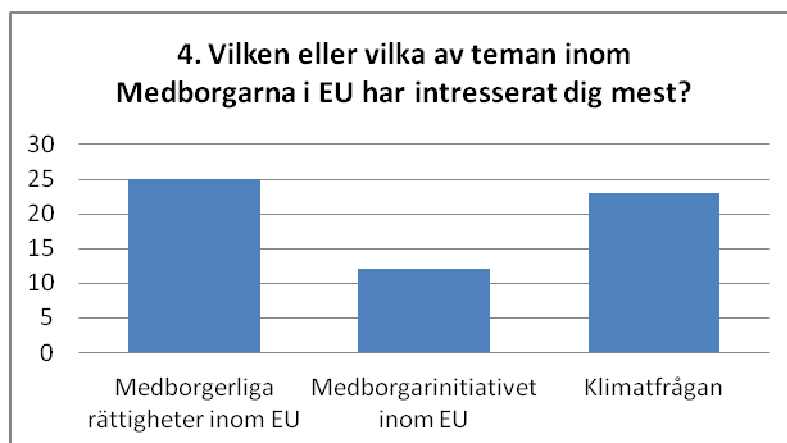
Medborgerliga rättigheter i EU, rättighetsstadga och den fria rörligheten: Hur underlättas den fria rörligheten för EU-invånare? På vilket sätt kan stadgan bättre värna de mänskliga rättigheterna i EU?

Folkhögskolan och medborgarna

Medborgarinitiativet: hur kan denna nya och unika möjlighet för EU:s medborgare att utöva inflytande på EU:s politiska agenda användas?

Efter FN:s klimatmöte i Cancún: Hur kan det europeiska samarbetet bidra Till att lösa klimatfrågan?

Konferensen, liksom projektet *Medborgarna i EU* har arbetat med alla tre teman, på konferensen med fokus på metodfrågor, dvs. hur man kan arbeta med lärande för aktivt medborgarskap. Så här svarade man i enkäten som delades ut på konferensdagen:

Andra frågor som folkhögskolorna uppgett att de arbetat med:

- digital delaktighet
- demokratifrågan
- fri rörlighet, minoriteter,
- utveckla folkhögskolan - lokalsamhället
- hur EU i stort påverkar vår vardag
- mat
- politik på lokal nivå i praktiken
- hur få allmänheten intresserad
- aktivera o motivera
- minoritets/språkfrågor
- arbetsmarknad, delaktighet, inflytande
- mänskliga rättigheter
- asyl- och migrationsfrågor, religionsdialog, främlingsfientlighet
- nya EU-länder
- fröregistrering
- påverkan i lokalsamhället

5. Målgrupper

I första hand samordnare (rektorer och lärare) på folkhögskolor som medverkar i projektet *Medborgarna i EU*. I mån av plats bjöds även representanter för folkhögskolor som medverkat i tidigare projekt, men varit förhindrade att medverka i det tredje, in. I en förlängning står som alltid

Folkhögskolan och medborgarna

folkhögskolans studerande och de aktiviteter de genomför tillsammans med folkhögskolans personal i centrum. Dessutom deltog/medverkade 12 personer från 7 olika organisationer; Demokratiakademien, Örebro universitet, FOLAC, RIO, SFHL, FBR och Stockholms Utbildningsförvaltning.

Konferensen samlade 70 deltagare, med representanter från 45 folkhögskolor, med 1-3 deltagare per skola och 7 övriga organisationer. Majoriteten av deltagarna är lärare, ofta i samhällsämnen, och ofta redan kunniga i EU-frågor (vilket påpekades i några enkätsvar). Några är rektorer. De flesta hade någon slags samordnande funktion inom projektet *Medborgarna i EU*, en del med upp till tre års arbete med Medborgarna och EU-projekt bakom sig. Även representanter från två folkhögskolor som varit med tidigare år deltog. En folkhögskolestuderande och en nyligen avslutad folkhögskolestuderande, nu handledare, både deltog i hela konferensen och medverkade i ett seminarium. Blandningen av deltagare med olika funktioner på dels folkhögskolor dels i de deltagande organisationerna var en stor fördel.

Om varje deltagande lärare på en mer regelbunden basis möter minst 50 folkhögskolestuderande per år skulle det betyda att studierna hos minst 3 500 folkhögskolestuderande skulle kunna påverkas av att deras lärare deltagit i konferensen. Kanske ännu viktigare är i vilken omfattning och hur de deltagande folkhögskolorna som helhet påverkats, vilket faller utanför det här projektet att kunna mäta.

Se bilaga 1.

6. Reflektioner

De folkhögskolor som medverkat i projektet *Medborgarna i EU* och deltagit i konferensen **Folkhögskolan och medborgarna** har visat att de har ambitioner att utveckla verksamheten. Det är av stor vikt för skolledning och personal på folkhögskolorna att kunna träffas för att utbyta erfarenheter omkring folkbildningens uppdrag, att bidra till att utveckla demokratin och medborgarskapet, inte bara internt utan även i mer utåtriktade aktiviteter. Folkbildningens deltagare befinner sig i en verklighet som ofta i högre grad än de själva är medvetna om påverkas av vad som händer i samspelet mellan det lokala och det nationella planet, EU-nivån och även det globala sammanhanget. De har rätt att få möjligheter att utveckla förmåga och intresse för att se sig själva i ett större sammanhang och kunna påverka. På samma sätt behöver både skolledning och personal utveckla kunskaper, få kraft och inspiration genom att interagera med kollegor inom folkbildningen, men även med andra organisationer.

Ett intryck från konferensen är att de medverkande folkhögskolorna utvecklat sitt utåtriktade arbete i olika hög grad. Bland somliga folkhögskolor har funnits en tradition att sluta sig mot omvärlden för att skapa trygghet inom folkhögskolan. Den traditionen kunde man fortfarande märka spåren av på konferensen. Men där fanns också strävanden att söka kontakter och samarbetspartner utanför skolans väggar, på några håll ganska långt utvecklade. Här kan folkhögskolorna lära av varandra. Cirka en tredjedel av landets folkhögskolor deltog i konferensen. Hur arbetar resten av folkhögskolorna med kontakterna med omvärlden och med att bidra till utvecklingen av demokratin och det aktiva medborgarskapet?

Genomförande, kvalitet, ekonomi

7. Projektets genomförande

I september gick FOLAC ut med en förfrågan till de i projektet *Medborgarna i EU* 59 medverkande folkhögskolorna, om de var intresserade att avsluta projektet med en konferens den 5 december

Folkhögskolan och medborgarna

2011. 58 skolor svarade ja. Den skola som svarade nej kom sedan ändå att delta i konferensen, medan några som anmält intresse från början fick förhinder på vägen.

Projektsamordnaren har under hösten på ett eller annat sätt (telefon, e-post, konferens på Folkbildningsnätet m.m.) varit i kontakt med de medverkande folkhögskolorna. Eftersom en tanke med konferensen var att synliggöra goda exempel gick projektsamordnaren ut med en allmän förfrågan till samtliga folkhögskolor om de ville berätta om sina erfarenheter – och fick inget svar. Skolorna har under hösten i den gemensamma konferensen på Folkbildningsnätet berättat om sina planer och vad de gjort. Utifrån dessa berättelser och andra kontakter med skolor som visat ett extra stort intresse kunde projektsamordnaren på direkta riktade frågor få positiva svar från några skolor, som sedan medverkade i seminarier i konferensen.

För att skapa goda förutsättningar för trivsel, kommunikation och utbyte mellan deltagarna bjöds deltagarna in till en gemensam middag i Folkbildningsrådets lokaler kvällen före konferensen. Flera av de 30 deltagare som kom vittnade om att middagen tjänade sitt syfte och man på så sätt fick chansen att lära känna varandra lite i förväg.

Konferensen inleddes med ett gemensamt pass och fortsatte sedan med två på plats valbara seminariepass, ett på förmiddagen och ett på eftermiddagen. Ett gemensamt pass avslutade dagen. Tanken var att skapa förutsättningar för att lyssna och lära mer av andra men också att interagera, att både få och ge i en lagom blandning. Eftersom samverkan, på alla nivåer, har varit ett genomgående tema i Medborgarprojektet, var det viktigt att både medverkande och deltagare skulle få största möjliga utbyte av varandra, i en positiv och kreativ anda. Att döma av de positiva svaren och kommentarerna i utvärderingen lyckades konferensen ganska väl motsvara förväntningarna.

Inledning

Britta Lejon inledde konferensen med att reflektera över betydelsen av folkhögskolornas arbete med det aktiva medborgarskapet, på individplanet upp till EU-nivån. Behrang Miri från gatans röst och ansikte pratade om folkbildningens möjligheter för unga som riskerar att hamna utanför och Lisa Thoréus, folkhögskolestuderande från Ingesundskolan sjöng och spelade en sång om respekt som hon skrivit själv.

Seminarier

Liss-Britt Aurvind och Göran Nilsson från Ingesundskolan och Kyrkeruds folkhögskolor i samarbete, berättade om hur båda skolor lyckats engagera hela personalen och alla deltagare, även de estetiska kurserna, i EU-frågor och dessutom ordna gemensamma aktiviteter. Gunilla Andersson från Glokala folkhögskolan har ordnat medborgarsamtal om vardagsfrågor, med kopplingar till EU, där man också diskuterat hur man konkret kan påverka vad som händer. I samband med en festival i maj där Glokala folkhögskolan som medarrangör arrangerades en lokal folkomröstning om Moder Jords rättigheter. Jon Berg och Åsa Ringström från Mora folkhögskola berättade om hur man arbetar lokalt, i Skattungbyn, med en omställning till en mer hållbar utveckling.

Ett närbesläktat nordiskt folkhögskoleprojekt finansierat av Nordiska Ministerrådet presenterades av svenska medverkande i projektet, Bernt Gustavsson från Örebro universitet, Eva Warberg från Kvinnofolkfolkhögskolan i Göteborg och Liv Zetterling från Glokala folkhögskolan som diskuterade världsmedborgarskapet inom folkbildningen. Ulrika Knutsson från Åsa folkhögskola/Folkbildningsrådet bidrog med nya verktyg för kommunikation och aktion via nätet.

Samuel Branting från Utbildningsförvaltningen i Stockholm delade med sig av erfarenheter från ett demokratiprojekt med gymnasieungdomar.

Anette Dahlqvist från Demokratiakademin ledde en workshop som handlade om folkhögskolan som motor i den lokala demokratiutvecklingen. Upplägget gjordes i samarbete mellan FOLAC och

Folkhögskolan och medborgarna

Demokratiakademin. Eftersom denna workshop rymde ett interaktivt utbyte mellan folkhögskolor dubblerades den, så att så många folkhögskolor som möjligt skulle kunna delta.

Avslutning

Nyblivne EU-parlamentsledamoten och tillika RIOs styrelseordförande, Kent Johansson, kunde med kort varsel och fullspäckad kalender ställa upp för att under den avslutade delen av konferensen ge sin syn på hur kontakterna mellan de svenska folkhögskolorna och EUs institutioner kan utvecklas. Projektsamordnaren sammanfattade slutligen dagen.

Utställning och Fair-trade

Under dagen hade konferensdeltagarna möjlighet att dels se utställda bilder och affischer från medverkande folkhögskolor och andra organisationer, dels handla rättvisemärkta julklappar av Ulrika Knutsson från Fair-traderörelsen.

Lokalerna i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm, präglade av flera decennier av utåtriktad folkbildning kombinerad med längre kurser, var enkla och blev billigare än beräknat i budgeten. Nackdelen var att det bara fanns tillgång till en större samlingssal med teknisk utrustning medan de övriga rummen bara rymde max 15-18 deltagare. De saknade dessutom audiovisuell teknik, som fick hyras extra. Eftersom fler än beräknat valde att ta del av det nordiska folkhögskoleprojektet på förmiddagen, fick lokalfördelningen göras om i all hast, vilket kunde upplevas lite rörigt av deltagarna. Det medförde också att Demokratiakademin's workshop hade lite för få deltagare på förmiddagen och lite för många på eftermiddagen. En mycket professionell och flexibel workshopledare samt likaledes flexibla och positiva deltagare klarade av den utmaningen.

Se bilagorna 2 och 3 med program och beskrivningar av seminarierna.

8. Kvalitetssäkring

I planeringsfasen

Alla i projektet *Medborgarna i EU* medverkande folkhögskolor som inbjöds att delta/medverka i konferensen har fått projektansökan utskickad och har godkänt den – med undantag för den skola som från början förklarade att de inte hade möjlighet att delta, men sedan ändå kunde skicka en representant.

Planeringen av konferensen har skett parallellt med genomförandet av projektet *Medborgarna i EU*, utifrån teman, mål och syften för båda projekt.

Ett bra sätt att kvalitetssäkra är att bolla tankar och idéer med andra innan man bestämmer sig för vad och hur man ska göra. Här har RIOs organisationschef, Eva Önneshjelm, FOLACs ordförande (fram till sista december 2011), Britta Lejon och FOLACs sekreterare Mats Ehn, bistått med handfast hjälp och värdefulla idéer och råd, utifrån sina erfarenheter och kunskaper.

På konferensen

Eftersom i stort samma skolor som hade deltagare på konferensen även medverkade i *Medborgarna i EU* och därmed under samma tid skulle fylla i en mer omfattande enkät valde projektsamordnaren att göra en tämligen enkel enkät som både delades ut och samlades in under konferensen. Svaren kan ge en allmän uppfattning att konferensen uppskattades. Att mäta i hur hög grad deltagarna ökat sina kunskaper under en enda dag är naturligtvis svårt.

De mer långsiktiga effekterna med ett eftersträvansvärt ökat intresse och engagemang för EU- och medborgarfrågor kan förstås endast märkas i skolornas fortsatta arbete.

Några kommentarer från deltagare i konferensen.

Folkhögskolan och medborgarna

”Mer av detta! Rubriken ”Aktivt medborgarskap” är JÄTTEBRA och engagerar samtidigt som det är brett för många olika typer av aktiviteter.”

”Vi hoppas på nya projekt som vi kan delta i vad gäller demokratifrågor”

”Mötet och samtalen med övriga folkhögskolor mycket givande”

”Det är viktigt att projekten Medborgarna och EU får en fortsättning i annan form med europafrågor”

Se i övrigt bilaga 4 med en redovisning av utvärderingen.

9. Övriga kommentarer om projektet

Konferensen samlade inte så många deltagare som förväntat. Fjorton av de skolor som från början förklarat att de var intresserade drog sig sedan ur eller fick förhinder i sista stund. I kontakter med skolorna har man uppgett tidsbrist. Lärare som har haft undervisning samma dag förklarade att de inte kunde få ersättare. Även andra aktiviteter kan ha kommit i vägen. Den planerade dagen för konferensen, den 5 december, ändrades till den 2 december, vilket har påverkat åtminstone en skolas möjlighet att delta. Å' andra sidan representerades några skolor av upp till tre deltagare.

Medborgarna i EU har varit ett ämnesövergripande demokratiprojekt, där tanken var att hela skolan, både personal och studerande skulle kunna delta. Om hela skolan deltar, gärna i samarbete med andra folkhögskolor/organisationer förbättras aktiviteternas kvalitet betydligt, vilket också uppmärksammades på konferensen. Ett av flera goda exempel var Ingesunds och Kyrkeruds folkhögskolor. De kunde berätta om hur två hela skolor bestämde sig för att genomföra gemensamma aktiviteter. Man utgick där ifrån att demokratifrågor inte bara hör hemma på samhällskunskapslektionerna, utan i alla ämnen och kurser, även med t.ex. estetisk inriktning.

10. Ekonomisk rapport

	Kostnad SEK	Budget SEK
1. Personal	106 000	46 000
2. Aktiviteter	128 699	155 000
3. Övriga kostnader	236 499	265 050
4. Intäkter	-106 020	-112 000
Summa	471 198	466 020

Sammanställning

Beviljat bidrag	360 000 kr
Förbrukade medel	359 198 kr
Överskott (ej förbrukade medel)	802 kr

Folkhögskolan och medborgarna

Se i övrigt bifogad mer detaljerad ekonomisk redovisning, bilaga 5.

11. Kommentarer till den ekonomiska rapporten

Folkhögskolorna har ofta snäva ekonomiska ramar. Det har därför förmodligen varit viktigt för flera folkhögskolor att projektet kunnat bidra med ersättning för skolans omkostnader för deltagandet i konferensen. Detta har dock medfört en ganska omfattande administration, vilket inte fullt ut tagits med i beräkningen från början. Ett plusvärde för konferensen var att den kunde filmas med intressanta intervjuer med några deltagare. Filmning inklusive för- och efterarbete tog dock längre tid än beräknat. Eftersom det ganska tidigt stod klart att beräknade kostnader för mat och material skulle bli lägre än budgeterat, valde projektsamordnaren att använda lite mer pengar för föreläsare. Kostnader för resor och logi är svårberäknade, speciellt resor (när det gällde logi satts en maxgräns om 1 400 kr för en person och en natt) och beräknades därför i budgeten en viss marginal.

12. Vad händer med erfarenheterna från projektet?

Två projekt kommer att startas i slutet av januari 2012. Det ena är en början till ett nordiskt klimatprojekt med folkhögskolor från Norge, Sverige och Danmark, där FOLAC är projektägare. Det andra är ett stort nätverk på EU-nivå med 17 organisationer som handlar om lärande för aktivt medborgarskap, där Sverige och FOLAC i det inledande skedet kommer att delta med sekreteraren för FOLAC och undertecknad. De erfarenheter som dels konferensen, dels EU-medborgarprojekten som pågått i tre år samlat kommer att vara mycket värdefulla. Det finns planer på att dokumentera dessa erfarenheter i en skrift, i första hand på svenska men möjligtvis även delvis på engelska.

13. Godkännande av firmatecknare

Stockholm den 10 januari 2012

Britta Lejon, ordförande i FOLACs styrgrupp t.o.m. den 31/12 2011.

britta.lejon@folkbildning.net

Tel.073 530 88 64

Ingegerd Akselsson Le Douaron

projektsamordnare

Folkhögskolan och medborgarna

Bilaga 1

Deltagare konferens Folkhögskolan och medborgarna 2011-12-02, Stockholm

Folkhögskolor	Antal/ fhsk		
Bäckedals fhsk	1	Runö fhsk	1
Finska fhsk	1	Sjöviks fhsk	1
Fornby fhsk	1	Skeppsholmens fhsk (förhinder)	0
Forsa fhsk	1	St. Birgitta/St. Elisabet	2
Fristads fhsk	1	Stadsmissionens fhsk	2
Gamleby fhsk	2	Strömbäcks fhsk (förhinder)	0
Geijerskolan	1	Sundbybergs fhsk	1
Glokala fhsk	2	Sverigefinska fhsk	1
Hampnäs fhsk	1	Södra Stockholms fhsk	2
Helsjöns fhsk	1	Vindelns fhsk	1
Hällefors fhsk	1	Västerås & Bergslagens fhsk	1
Ingesunds fhsk	3	Ågesta fhsk	1
Jakobsbergs fhsk	1	Åsa fhsk	2
Kalix fhsk	2	Ädelfors fhsk	1
Karlskoga fhsk	1	Ö:a Grevie fhsk	1
Kvarnby folkhögskola	1	Örnsköldsviks fhsk	1
Kvinnofolkhögskolan	2	Österlens fhsk	1
Kyrkeruds fhsk	1	Sverigefinska fhsk	1
Kävesta fhsk	1	S:a	58
Litorina fhsk	1		
Lunnevads fhsk	2	Organisationer	Antal/org
Löftadalens fhsk	1	Demokratiakademin	1
Malungs fhsk	1	FBR	2
Marieborg	1	FOLAC	3
MKFC Stockholms fhsk (förhinder)	0	RIO	2
Molkoms folkhögskola	1	SFHL	2
Mora fhsk	2	Örebro universitet	1
Nordens Biskops Arnö	1	Stockholms utbildningsförvaltning	1
Nordiska fhsk i Kungälv	1	S:a	12
Nyköpings fhsk	1		
PROs fhsk	3		

Konferens: Folkhögskolan och Medborgarna

Bilaga 2

Program den 2 december 2012

ABF-huset

Sveavägen 41^{4 tr}

Morgonfika 9.00 – 9.30

Inledande gemensam samling 9.30 -10.30

Hedénsalen

9.30 – 9.45	Välkommen	Britta Lejon, FOLAC
9.50 – 10.20	Gatans röst och ansikte	Berhang Miri, Malmö
10.25 – 10.30	Respect	Lisa Thoréus, Ingesunds folkhögskola

Folkhögskolan och medborgarna

Förmiddagsseminarier 10.45 – 12.15

Spånga	Hedénsalen	Skarpnäck
90 min	90 min	2 x 40 min
max 18 pers	max 35 pers	max18 pers
Att utbilda världsmedborgare Bernt Gustavsson, Örebro universitet Eva Warberg, Kvinno-folkhögskolan Liv Zetterling, Glokala folkhögskolan	Vår folkhögskola - en motor i den lokala demokratiutvecklingen?! Interaktiv workshop med erfarenhetsutbyten Anette Dalqvist, Demokratiakademin	Kreativt samarbete mellan folkhögskolor Göran Nilsson och Lissbritt Aurvind, Ingesundshsk Medborgarnas idéforum Gunilla Andersson, Glokala folkhögskolan

Lunch 12.15 – 13.15

Eftermiddagsseminarier 13.15 – 14.45

Spånga	Hedénsalen	Skarpnäck
90 min	90 min	2 x 40 min
max 18 pers	max 35 pers	max18 pers
Aktiv medborgare på nätet Ulrika Knutsson, Folkbildningsrådet/Åsa folkhögskola	Vår folkhögskola - en motor i den lokala demokratiutvecklingen?! Interaktiv workshop med erfarenhetsutbyten	Stockholms Ungdomsparlament lyfter ungas röst! Samuel Branting, Stockholms utbildningsförvaltning

Folkhögskolan och medborgarna

	Anette Dalqvist, Demokratiakademin	Omställning för hållbar utveckling Jon Berg och Åsa Ringström, Skattungekursen på Mora folkhögskola
--	---------------------------------------	---

Eftermiddagsfika 14.45 – 15.15

Gemensam avslutning 15.15 – 16.15

Hedénsalen

15.15 – 15.45	Folkhögskolan i EU	Kent Johansson, ordförande i RIO och EU-parlamentariker
15.45 – 16.15	Sammanfattning	Ingegerd Akselsson Le Douaron, projektsamordnare

Folkhögskolan och medborgarna

Seminarier fredag den 2 dec

I. 10.45 – 12.45

Att utbilda världsmedborgare Spånga (max 18 pers)

Nordiska folkhögskolelärare inspirerar till pedagogiskt arbete kring hållbar utveckling och globalt medborgarskap. Bernt Gustavsson från Örebro universitet, Eva Warberg från kvinnofolkhögskolan och Liv Zetterling från Glokala folkhögskolan berättar om sina bidrag till ett NORDPLUS projekt om det globala medborgarskapet.

Skriften *Att utbilda världsmedborgare* är utskickad till alla folkhögskolor och finns även att köpa på konferensen.

Ett smakprov från Eva Warberg:

Intersektionellt Jam

Ibland uppstår ett "sväng" i ett klassrum, då komplexiteten tar sig uttryck, då de vanliga noterna plötsligt kastas om som i ett kalejdoskop – något nytt uppstår. Då finns det möjligheter för "ett blivande" där repertoaren vidgas bortom redan fastlagda manus. Att arbeta utifrån ett intersektionellt förhållningssätt är att försöka öppna för att "det kan svänga till", att olika röster kan göra sig hörda. Detta öppnar även för konflikter. Att arbeta intersektionellt innebär att arbeta med olikheter snarare än att bemästra dem.

Vår folkhögskola – en motor i den lokala demokratiutvecklingen

Hedénsalen (max 35 pers)

Interaktiv workshop med erfarenhetsutbyte.

Du kommer att få vara med om en miniföreläsning och en deltagaraktiv övning. Allt för att få en möjlighet att utbyta erfarenheter och ta fram våra folkhögskolors framgångsfaktorer i arbetet med att samverka där vi finns lokaliserade. Du kommer att få tips och energi under passet för att ta ytterligare ett steg vidare i arbetet med att utveckla och stärka samverkan. Anette Dalqvist från Demokratiakademien leder.

Kreativt samarbete mellan folkhögskolor Skarpnäck (max 18 pers)

Två folkhögskolor i Västvärmland med estetisk inriktning, Ingesunds och Kyrkeruds folkhögskolor. Nära, men ändå långt ifrån.

65 km skog mellan skolorna. Gemensam rektor, men två olika administrationer. Hur löser man detta och vad gör man? Vad vill kursdeltagarna göra? Detta var vår utmaning. Göran Nilsson och Lissbritt Aurvind, Ingesunds folkhögskola

MEDBORGARNAS IDÉFORUM Skarpnäck (max 18 pers)

Folkhögskolan och medborgarna

Om inte makthavarna tar ansvar för planeten, får vi medborgare ta framtiden i våra händer. På Medborgarnas idéforum i Malmö möttes engagerade medborgare för att lära av varandra och för att inleda samarbete. Perspektivet pendlade mellan det lokala och det globala. Från klimattoppmöte till stadsodling. Från Tobinskatt till skatteparadisfria kommuner. Från Occupy Wall Street till Occupy Malmö.
Gunilla Andersson, Glokala folkhögskolan

II. 13.15 – 14.45

***Aktiv medborgare på nätet* Spånga(max 18 pers)**

Hur kan vi påverka utvecklingen via nätet? Ulrika Knutsson från Folkbildningsrådet och Åsa folkhögskola ger inblickar i den allra senaste utvecklingen och tipsar hur man kan använda nätet för att bli ett större "vi".

Vår folkhögskola – en motor i den lokala demokratiutvecklingen

Hedénsalen (max 35 pers)

Interaktiv workshop med erfarenhetsutbyte.

Du kommer att få vara med om en miniföreläsning och en deltagaraktiv övning. Allt för att få en möjlighet att utbyta erfarenheter och ta fram våra folkhögskolors framgångsfaktorer i arbetet med att samverka där vi finns lokaliserade. Du kommer att få tips och energi under passet för att ta ytterligare ett steg vidare i arbetet med att utveckla och stärka samverkan. Anette Dalqvist från Demokratiakademien leder.

***Stockholms Ungdomsparlament lyfter ungas röst* Skarpnäck (max 18 pers)**

Enligt artikel 12 i Barnkonventionen ska barn beredas möjlighet att höras i alla administrativa förfaranden som rör barnet. Ungdomsparlamentet är Stockholms stads organ för att lyfta ungas röst i samhällsdebatten och samtidigt ge ungdomar handlingskompetens att i framtiden delta i demokratiskt arbete på såväl lokal som global nivå. Läraren och projektledaren Samuel Branting ger dig inspiration till processbaserad undervisning i aktivt medborgarskap.

***Omställning för hållbar utveckling* Skarpnäck (max 18 pers)**

Jon Berg och Åsa Ringström berättar om erfarenheter av EU dagar på Mora folkhögskola och lokal omställning till ett hållbart samhälle i Skattungbyn.

Utvärdering: Se särskild bilaga 4

Ekonomisk redovisning: Se särskild bilaga 5.